

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie o ponowne rozpatrzenie sprawy nadania uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia bezpieczeństwa na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 205 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, ze zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy opinię wyrażoną w uchwale Nr 727/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 września 2019 r. w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia bezpieczeństwa na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie o ponowne rozpatrzenie sprawy nadania uprawnienia do prowadzenia studiów na kierunku psychologia bezpieczeństwa na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 727/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 września 2019 r.

Podstawę podjęcia uchwały Nr 727/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stanowiły następujące zarzuty:

1. Nieprawidłowo została określona nazwa kierunku studiów. Jeżeli dyscypliną wiodącą, jak podano we wniosku, są nauki o bezpieczeństwie, to nieuzasadniona jest nazwa psychologia bezpieczeństwa. Sposób sformułowania przez Wnioskodawcę zakładanych efektów kształcenia jest bowiem nieadekwatny do kierunku studiów związanych z dyscypliną naukową psychologia. Koncepcja kształcenia na wnioskowanym kierunku nawiązuje do misji Uczelni, którą jest „edukacja służąca szeroko pojętemu porządkowi, bezpieczeństwu i rozwojowi człowieka”, oraz zakłada wykształcenie u absolwenta nawyków związanych z realizacją powyższej misji Uczelni w oparciu o esencjalistyczny paradygmat „uczenia się całym ciałem”, czyli zakłada budowanie kompetencji absolwenta w oparciu o nabywane kolejno: doświadczenia, wiedzę i umiejętności. Zakłada się, że źródłem doświadczeń prowadzących do nawyku samodoskonalenia przekazywanego na różne dziedziny życia absolwenta będzie ćwiczenie „umysłu wojownika”, którym to „wojownikiem” ma być pracownik służb bezpieczeństwa (członek grup dyspozycyjnych). Ma to być osiągnięte między innymi przez trening sztuk walki. Realizacja powyższej koncepcji nie umożliwi przygotowania absolwenta wnioskowanego kierunku studiów do pracy w zawodzie psychologa.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, że zarzuty o nieuprawnione użycie nazwy kierunku oraz niewłaściwe wskazanie „dyscypliny wiodącej” są chybione, co wskazuje na wybiórcze odczytanie wniosku o nadanie uprawnienia do prowadzenie studiów i idącą za tym krzywdzącą ocenę. Uczelnia podniosła, że we wniosku nie wskazano literalnie, która dyscyplina na wnioskowanym, nowatorskim kierunku psychologia bezpieczeństwa ma mieć charakter wiodący; podano dwie składowe dyscypliny i Wnioskodawca przyjął tu kolejność alfabetyczną: 1) nauki o bezpieczeństwie, 2) psychologia. Wnioskodawca dodał, że w dacie składania wniosku o nadanie uprawnienia, kategoria dyscypliny wiodącej nie funkcjonowała w ówczesnym stanie prawnym. Praktyczne istnienie „przewodniej” dyscypliny wynikało natomiast z załączonej do wniosku Uchwały Senatu nr 9/2017/2018. Zgodnie z tą uchwałą, psychologia jest dyscypliną „wiodącą”. Dalej Uczelnia wywiodła, że po dokonaniu analizy efektów kształcenia przedłożonych PKA, Komisja mogłaby stwierdzić, że procentowy udział psychologii w realizacji całości wnioskowanych studiów miał przeważać. Wnioskodawca jednocześnie przyznał, że mógł czytelniej sformułować wniosek o nadanie przedmiotowych uprawnień, dopracowano więc metodę wyliczenia proporcji udziału dyscyplin nauki we wnioskowanym kierunku; efekty kształcenia dla kierunku psychologia bezpieczeństwa zawarto w załączniku „Tabela odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych”. Wyszczególniono 63 efekty kształcenia i ich trzy kategorie. Wnioskodawca wskazał, że wiedza objęła 29 efektów, umiejętności, to 26 efektów, kompetencje społeczne - 8 efektów kształcenia. Uczelnia stwierdziła, że wskazane efekty kierunkowe stanowią spójny zbiór, w dużym stopniu pokrywający efekty obszarowe dla dwóch dyscyplin naukowych. Z zestawienia wynika, iż ok. 75% efektów kształcenia wnioskowanego kierunku wiąże się z dyscypliną psychologii (zał. nr 2); w świetle tych faktów zarzut, iż sposób sformułowania efektów kształcenia jest nieadekwatny do nazwy kierunku studiów jest chybiony. Dalej Uczelnia stwierdziła, że zaskakujący jest wytyk eksperta dotyczący zbędności prowadzenia kształcenia w oparciu o sztuki walki. Nie są to bowiem kluczowe zajęcia dla wnioskowanego kierunku, a jedynie kurs w ramach zajęć Wychowania Fizycznego (30h). Kompetencje w zakresie sztuk walki wiążą się z unikalnością Uczelni, a faktyczna realizacja idei kalokagatii stanowi jej wyróżnik.

Wnioskodawca podniósł następnie, iż władze resortu oczekują od polskich uczelni innowacyjności ale wydaje się, iż ocena nowatorskiego wniosku Uczelni niezupełnie odzwierciedla ów trend. Wnioskodawca nie mógł pominąć wykorzystania mechanizmów znanych w psychologii jako embodiment czy faktor somatyczny (np. badania A. Damasio); wiedza o tych mechanizmach mówi, iż praktyczne kompetencje psycho-sekurytologiczne można uzyskać dopiero poprzez działania w sferze psychosomatycznej. Uaktywnianie markera somatycznego, ma znaczenie dla studenta w sytuacji trudnej, gdy czas na decyzję jest bardzo krótki. Adept psychologii nie musi mieć tego typu praktyki, ale w nowatorskiej koncepcji przyjętej dla wnioskowanego kierunku, adept psychologii bezpieczeństwa byłby ułomny bez tych kompetencji psychospołecznych, które może zinternalizować tylko w praktycznym zastosowaniu koncepcji ucieleśnionego umysłu, dodatkowo odniesionej do walki obronnej. Praktycy sztuk walki to beneficjanci markera somatycznego, sprawniej działają w zakresie pogłębionej psychosomatycznie percepcji rzeczywistości i szeroko pojętej walki, gdy przeciwnika nie zdążymy rozpoznać w racjonalnym podejściu. Ponadto jednostki ludzkie w ogóle lepiej funkcjonują społecznie mając doświadczenia zyskane w kształceniu opartym na koncepcji embodiment.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacji, które pozwalałyby na zmianę oceny zasadności sformułowanego zarzutu. Wnioskodawca nadal nie wykazał adekwatnego związku pomiędzy koncepcją kształcenia, a efektami kształcenia (uczenia się) określonymi dla kierunku. Nazwa kierunku wskazuje, iż absolwent uzyska kompetencje właściwe dla pracy psychologa, tyle że wykonywanej – głównie – w związku z sytuacjami kojarzonymi z problematyką bezpieczeństwa. Sytuacje takie już od wielu dekad są jedną ze standardowych domen pracy psychologa (np. pomoc psychologiczna związana z katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez człowieka, pomoc psychologiczna dla ofiar i świadków przestępstw, itd.). Praca taka wykonywana jest przez osoby posiadające typowe, pełne kompetencje zawodowe psychologa. Zatem twierdzenie wnioskodawcy, iż nie wnioskuje o kierunek psychologia (vide stanowisko Uczelni wobec zarzutu 3), które świadczy o przyjęciu założenia, iż kompetencje absolwenta kierunku mają się istotnie różnić od kompetencji niezbędnych do wykonywania czynności zawodowych psychologa w sytuacjach związanych z problematyką bezpieczeństwa, godzi w istotę przygotowania zawodowego, jakie uzyskać ma – według Uczelni – absolwent kierunku. W ramach programu studiów, wada ta znajduje odzwierciedlenie w braku istotnych elementów przygotowania zawodowego psychologa, o czym mowa w kolejnych zarzutach. Z kolei Wnioskodawca nie wykazał, w jaki sposób wskazane przez niego szczególne („innowacyjne”) elementy koncepcji kształcenia, jak nabycie „kompetencji psycho-sekurytologicznych”, wiążą się z wykonywaniem typowych obowiązków psychologa, realizowanych w sytuacjach związanych z problematyką bezpieczeństwa. Nie wyjaśnił np., jak „pogłębiona psychosomatycznie percepcja rzeczywistości i szeroko pojętej walki, gdy przeciwnika nie zdążymy rozpoznać w racjonalnym podejściu”, ma służyć wykonywaniu pracy psychologa. Praca ta nie opiera się na uaktywnianiu markera somatycznego w sytuacji trudnej, gdy czas na decyzję jest bardzo krótki, ale przeciwnie – ze swej istoty wymaga pogłębionej, rozłożonej w czasie, systematycznej analizy problemu, nie mającej żadnego odniesienia do kategorii „walki” oraz „przeciwnika”. Podtrzymanie przez Uczelnię, opisanej we wniosku o nadanie uprawnienia koncepcji kształcenia, pozostawia zatem aktualnym zarzut, iż realizacja koncepcji kształcenia przyjętej dla wnioskowanego kierunku nie jest adekwatna do wykonywania, przez absolwenta kierunku, takich czynności zawodowych, jakie sugeruje nazwa kierunku. Uczelnia trafnie podniosła natomiast, iż kategoria „dyscypliny wiodącej” nie jest prawnie relewantna w przedmiotowej sprawie.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Wśród zakładanych efektów kształcenia znajdują się między innymi takie, które nie wiążą się ze specyfiką kierunku określonego jako psychologia, na przykład: „Zna zasady etyczne związane z wykonywaniem zawodu pracownika służb mundurowych”, „Posiada wiedzę o roli kultury fizycznej w życiu człowieka” „Potrafi prawidłowo wykonywać ćwiczenia fizyczne”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż przedmiotowy zarzut jest chybiony, gdyż wnioskowany nowatorski kierunek nie jest „psychologią”. Dodała, że wnioskowano o nadanie uprawnień do kształcenia na kierunku psychologia bezpieczeństwa, „który stanowi sumę zasobów teoretycznej i praktycznej wiedzy interdyscyplinarnie łączącej kompetencje będące wypadkową psychologii i nauk o bezpieczeństwie”. Stąd dodatkowa

obecność efektów kształcenia wynikających z nauk o bezpieczeństwie jest, zdaniem Uczelni, naturalna i ponadto nieodzowna. Z tego powodu we Wniosku podano efekty kształcenia wiążące się również z dyscypliną nauki o bezpieczeństwie, drugim komponentem nowatorskiej koncepcji nauczania.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła informacje pozwalające na ustalenie, że poszczególne efekty kształcenia wymienione w zarzucie 2 wiążą się ze specyfiką kierunku wskazującego swoją nazwą na nabycie kompetencji właściwych dla pracy psychologa w sytuacjach kojarzonych z problematyką bezpieczeństwa.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

3. W programie studiów brakuje przedmiotów właściwych dla kierunku psychologia. Brak jest takich przedmiotów, jak: psychologia kliniczna, elementy biopsychologii, psychopatologia, psychologia społeczna (jest tylko psychologia tłumu), konflikty społeczne, etyka (w programie jest etyka pracownika służb mundurowych), filozofia (w programie jest filozofia bezpieczeństwa), pedagogika.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wywiodła, nie może zgodzić się z przedmiotowym zarzutem. Wnioskodawca wywiódł, że brakujące przedmioty to składowe pięcioletnich studiów kierunku psychologia, o które nie wnioskowano, przedmioty o wyższym poziomie wyspecjalizowania, nie mieszczące się w projekcie studiów pierwszego stopnia - perspektywnie przewidziane w koncepcji studiów drugiego stopnia, co jednak nie było przedmiotem wniosku. Psychologia społeczna dotyczy takich sfer nauki i praktyki jak np. psychologia tłumu, konflikty społeczne, na poziomie studiów I stopnia odpowiednik psychologii klinicznej to psychologia osobowości i podstawy pomocy psychologicznej. Zarzut, że w programie studiów nie ma takich przedmiotów jak biopsychologia lub psychopatologia jest zdaniem Uczelni chybiony; jednocześnie Wnioskodawca idąc za sugestią zawartą w opinii PKA zmodyfikował plan studiów, wprowadzając przedmiot Etyka w miejsce Etyki pracownika służb mundurowych oraz przedmiot Filozofia w miejsce Filozofii bezpieczeństwa.

Stanowisko Prezydium PKA

Podjęte przez Uczelnię działania naprawcze odnoszące się do zarzutu 3 są prawidłowe, jednak nie usuwają wszystkich uchybień wskazanych w zarzucie. W programie studiów nadal brakuje zajęć z psychologii klinicznej oraz psychopatologii (efekty i treści właściwe dla tych zajęć nie są przypisane do żadnych zajęć ujętych w programie studiów), dlatego nadal nie jest możliwa realizacja części z określonych dla wnioskowanego kierunku efektów kształcenia (uczenia się). W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut częściowo pozostaje w mocy**.

4. W programie studiów w niektórych przedmiotach przeszacowano wymiar pracy studenta studiów niestacjonarnych, na przykład w przedmiocie „psychologia procesów poznawczych” jest 15 godzin kontaktowych i 80 godzin pracy własnej studenta.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż przeanalizowała ponownie wymiar pracy własnej studenta dla wszystkich przedmiotów programu studiów i w żaden sposób nie może potwierdzić zarzutu Prezydium PKA. Wnioskodawca podniósł, że dla przedmiotu psychologia procesów poznawczych zaplanowano 15h wykładu i 30h ćwiczeń, wszystkie z udziałem wykładowcy. Wyliczenie mówi, iż pracy z wykładowcą zaplanowano w tym przedmiocie nie 15h jak zarzucono, ale 45h.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła satysfakcjonujących wyjaśnień dotyczących istoty zarzutu 4. Wskazane przez Uczelnię wyliczenia odnoszą się do wolumenu godzin realizowanych udziałem osoby prowadzącej zajęcia, podczas gdy w zarzucie wskazano na problem przeszacowanie liczby godzin pracy własnej studentów studiów niestacjonarnych. W tej kwestii Wnioskodawca ograniczył swoje stanowisko do polemiki z zarzutem Prezydium PKA (przy czym twierdzenie, że w ramach zajęć „psychologia procesów poznawczych” zaplanowano 45 godzin pracy z wykładowcą jest niezgodne z treścią wniosku o nadanie uprawnienia – vide str. 105), nie przedstawiając żadnych informacji o podjętych działaniach naprawczych.

Wskazane z zarzucie przeszacowanie dotyczy wielu zajęć, m.in.:

- socjologia bezpieczeństwa - zaplanowano 15 godzin kontaktowych (tzw. zajęcia teoretyczne – 10 godzin wykładu/zajęcia zorganizowane – 5 godzin) i 85 godzin pracy własnej studenta na studiach niestacjonarnych;
- koncepcje i modele bezpieczeństwa - zaplanowano 15 godzin kontaktowych (tzw. zajęcia teoretyczne – 10 godzin wykładu/zajęcia zorganizowane – 5 godzin) i 85 godzin pracy własnej studenta na studiach niestacjonarnych;
- biologiczne podstawy zachowań - zaplanowano 15 godzin kontaktowych (tzw. zajęcia teoretyczne – 5 godzin wykładu/zajęcia zorganizowane – 10 godzin) i 80 godzin pracy własnej studenta na studiach niestacjonarnych;
- metodologia badań psychologicznych ze statystyką - zaplanowano 15 godzin kontaktowych (tzw. zajęcia teoretyczne – 5 godzin wykładu/zajęcia zorganizowane – 10 godzin) i 80 godzin pracy własnej studenta na studiach niestacjonarnych, itd.

Przy – z jednej strony – tak niskiej liczbie godzin realizowanych z udziałem osoby prowadzącej zajęcia oraz – z drugiej strony – tak zawyżonej liczbie godzin pracy własnej studenta, nie jest możliwe zrealizowanie efektów kształcenia przypisanych do zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. We wniosku istnieją rozbieżności dotyczące wymiaru praktyk zawodowych. Wskazany we wniosku wymiar praktyki zawodowej wynosi 960 godzin. Natomiast w uzupełnieniu do wniosku znajduje się fragment zatytułowany „Wymiar, zasady i forma praktyk zawodowych”, w którym jest mowa o 12 tygodniach praktyk po II i IV semestrze (w sumie 420 godzin).

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła, że rozbieżności dotyczące ilości godzin praktyk są wynikiem błędu pisarskiego. W sylabusie praktyk powinna się oczywiście znaleźć liczba 960 h zgodnie z podaną w planach studiów. Wnioskodawca dodał, że dokonał stosownej korekty sylabusu (zał. nr 3).

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca wyjaśnił rozbieżności zaistniałe w dokumentacji wniosku o nadanie uprawnienia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

6. We wniosku nie przedstawiono w prawidłowy sposób zasad rekrutacji na planowany kierunek studiów. We wniosku sformułowano cztery warunki przyjęcia na studia pierwszego stopnia: posiadanie świadectwa dojrzałości, posiadanie motywacji do rozwoju osobistego, posiadanie zainteresowań w zakresie szeroko pojętej psychologii oraz posiadanie motywacji do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Brak jest jednak informacji, w jaki sposób będą weryfikowane wymienione kryteria (poza świadectwem dojrzałości).

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Wnioskodawca przyznał, że zasady rekrutacji na kierunek psychologia bezpieczeństwa opisano w sposób niemierzalny; nie określono szczegółowych kryteriów oceny takich czynników jak motywacja czy logiczne myślenie, ale jest to zabieg celowy, a nie przeoczenie. Powyższe nie jest wynikiem niedopatrzania, tylko nacisku na prowadzenie przez wysoko wykwalifikowaną osobę rozmowy rekrutacyjnej z kandydatem na studia. Uczelnia dodała, że mierzalne kryteria rekrutacyjne są zgodne z odpowiednim rozporządzeniem, natomiast motywacja i zainteresowanie kandydata studiami są niemierzalne matematycznie. Podlegają one ocenie opartej na doświadczeniu i psychologicznych kompetencjach osób prowadzących rekrutację. Wynika to ze specyfiki rekrutacji na studia, która w Uczelni jest zindywidualizowana. Kandydat, po spełnieniu warunków formalnych odbywa rozmowę dotyczącą kształcenia na wybranym kierunku. Rekrutację na wnioskowanym kierunku będzie prowadził pracownik naukowo-dydaktyczny o kompetencjach psychologa społecznego i psychologa klinicznego. Kandydat dowie się szczegółowo o studiach, w tym czasie rekrutujący dokona wywiadu co do zainteresowań przyszłego studenta, jego motywacji i świadomości na jakie studia się decyduje.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała na zindywidualizowany sposób rekrutacji i wiodącą rolę kompetencji pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy informując o specyfice studiów dokonują jednocześnie oceny kompetencji i motywacji kandydatów. Taki system rekrutacji nie jest jednak tożsamy z przyjęciem kryteriów oceny kwalifikacji kandydatów oraz z określeniem wymagań, jakie powinien spełniać kandydat. Informacje o nich powinny być znane kandydatom przed przystąpieniem do rekrutacji. Jest to warunkiem przejrzystości całego procesu rekrutacji na studia. Zindywidualizowana rekrutacja – w wersji opisanej przez Uczelnię – świadczy o braku klarownych zasad weryfikowania kryteriów, których spełnienie determinuje przyjęcie na wnioskowany kierunek studiów.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutu nr 1, 4 i 6 oraz częściowe podtrzymanie zarzutu 3 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany wydanej wcześniej opinii.

Uchwała Nr 878/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 listopada 2019 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON w Krakowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Krzysztof Diks

